

Số: 94/TANDTC-VP

V/v trả lời chất vấn
của Đại biểu Quốc hội

Hà Nội, ngày 02 tháng 4 năm 2018

Kính gửi: Ông Ngô Duy Hiểu, Đại biểu Quốc hội khóa XIV
Đoàn Đại biểu Quốc hội thành phố Hà Nội

Tại phiên chất vấn và trả lời chất vấn tại kỳ họp thứ 4 Quốc hội khóa XIV, Chánh án Tòa án nhân dân tối cao nhận được chất vấn của Đại biểu với nội dung:

“Vấn đề thứ nhất: Trong phần trả lời chất vấn, Chánh án đã khẳng định tranh luận là nguyên tắc quan trọng trong tố tụng nói chung và xét xử nói riêng. Tuy nhiên, trong thời gian qua nhiều cử tri cũng như Luật sư có phản nản với chúng tôi rằng, trong nhiều vụ án nguyên tắc này chưa được thực hiện tốt. Một số vụ án hình sự khi Luật sư, người tham gia tố tụng đưa ra những chứng cứ, những lập luận tranh luận thì đại diện Viện kiểm sát chỉ nói một câu Viện kiểm sát giữ nguyên quan điểm như phần tranh luận tại phiên tòa. Nhìn lại các vụ án oan sai thời gian qua thì không ít những vụ án do Luật sư đã tranh luận và đã lập luận, tuy nhiên không được tranh luận đến cùng, do vậy đã dẫn đến oan sai. Với trách nhiệm của Chánh án và Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân tối cao, các tư lệnh ngành sẽ có những giải pháp gì để khắc phục tình trạng trên.

Vấn đề thứ hai: Xin được đề xuất với Chánh án, về vấn đề liên quan đến chất lượng của bản án. Trong số các bản án dân sự không được thi hành thời gian qua có tỷ lệ không nhỏ có nguyên nhân từ việc bản án tuyên không rõ ràng hoặc chưa đủ những căn cứ so với thực tế. Theo thống kê của Bộ Tư pháp có 525 bản án trong thời gian một năm vừa qua và Bộ Tư pháp đã gửi 569 kiến nghị để Tòa án giải thích hoặc đình chính, xem xét kháng nghị. Tuy nhiên, Tòa án chỉ có hơn 200 trả lời, do vậy thời gian tới rất mong được nâng cao chất lượng bản án; các giải pháp để nâng cao chất lượng bản án trong thời gian tới.”

Do thời gian có hạn nên tại phiên chất vấn nói trên, Chánh án Tòa án nhân dân tối cao chưa có cơ hội để trả lời nội dung chất vấn của Đại biểu tại hội trường và nay xin được trả lời Đại biểu như sau:

1. Về thực hiện nguyên tắc tranh tụng: Trong những năm qua, việc thực hiện tranh tụng tại phiên tòa đã được các Tòa án ngày càng chú trọng. Tuy nhiên, vẫn còn những phiên tòa chưa làm tốt hoạt động này, còn có những ý kiến của luật sư chưa được Hội đồng xét xử cân nhắc kỹ lưỡng, cá biệt có những phiên tòa việc tranh tụng chưa đi tới cùng của vấn đề. Thực trạng này gắn liền với Bộ luật tố tụng hình sự cũ, khi mà mô hình tố tụng thẩm vấn đã được lựa chọn và nguyên tắc tranh tụng chưa được Hiến pháp, pháp luật ghi nhận.

Sau khi Quốc hội thông qua Hiến pháp năm 2013 và theo tinh thần các đạo luật tư pháp mới được sửa đổi, bổ sung thì mô hình tố tụng hiện nay được lựa chọn là mô hình thẩm vấn kết hợp với tính ưu việt của tranh tụng. Nguyên tắc

tranh tụng đã được Hiến định, luật định. Nhiều chế định về quyền con người, công khai minh bạch, kiểm soát quyền lực tư pháp, về Luật sư... đã được ghi nhận, đây là những cơ sở pháp lý quan trọng để đảm bảo cho việc thực hiện nguyên tắc tranh tụng tại phiên tòa.

Trong hoạt động chỉ đạo điều hành, Chánh án Tòa án nhân dân tối cao cũng đã yêu cầu các Tòa án tăng cường tổ chức các phiên tòa rút kinh nghiệm theo tinh thần cải cách tư pháp, trong đó làm tốt hoạt động tranh tụng là một trong bốn yêu cầu đề ra. Năm 2017, các Tòa án đã phối hợp với Viện kiểm sát các cấp tổ chức 7.825 phiên tòa rút kinh nghiệm, tăng trên 3.500 phiên tòa so với năm 2016. Ngày càng có nhiều phiên tòa tổ chức tốt hoạt động tranh tụng và được dư luận đánh giá cao (vụ án Hồ Thị Phương Nga, vụ án Vnpharma, vụ án OCAEN BANK...), xã hội, người dân và cả giới luật sư cũng ghi nhận điều này.

Để đảm bảo thực hiện tốt nguyên tắc tranh tụng trong xét xử, các giải pháp cần tập trung thực hiện trong thời gian tới là:

- Triển khai nghiêm túc các quy định của Bộ luật hình sự năm 2015 (sửa đổi) và Bộ luật tố tụng hình sự năm 2015. Theo đó, khi xét xử Hội đồng xét xử không được hạn chế thời gian tranh tụng; mọi vấn đề Luật sư, Kiểm sát viên nêu ra đều phải được nhận định, phân tích trong bản án. Những nội dung mới xuất hiện tại tòa mà chưa được kiểm tra đúng quy định pháp luật thì xét hỏi đến cùng để làm sáng tỏ, nếu phát hiện có dấu hiệu bỏ lọt người, lọt tội thì khởi tố vụ án hoặc kiến nghị cơ quan có thẩm quyền khởi tố vụ án để điều tra làm rõ. Việc tuyên án phải dựa trên cơ sở hồ sơ và kết quả tranh tụng tại phiên tòa.

- Ban hành hướng dẫn về tổ chức các phiên tòa theo tinh thần cải cách tư pháp, trong đó các yêu cầu đặt ra của phiên tòa này là: Thẩm phán độc lập và chỉ tuân theo pháp luật; thực hiện tốt nguyên tắc tranh tụng; bảo vệ quyền con người; Hội đồng xét xử thực hiện đầy đủ các quyền năng tố tụng.

- Tiếp tục giao chỉ tiêu cho từng Thẩm phán làm chủ tọa các phiên tòa rút kinh nghiệm, coi đây là giải pháp đột phá và thiết thực để các Thẩm phán nâng cao tinh thần trách nhiệm, tích lũy kiến thức, kinh nghiệm, tạo bước chuyển biến rõ nét trong công tác xét xử của Tòa án.

- Tăng cường tập huấn chuyên sâu về kỹ năng điều hành tranh tụng tại phiên tòa cho các Thẩm phán. Nghiên cứu xây dựng Cuốn sổ tay Thẩm phán về kỹ năng điều hành tranh tụng tại phiên tòa; tổ chức phát sóng các phiên tòa mẫu theo tinh thần cải cách tư pháp trên Kênh truyền hình Tòa án nhân dân để các Tòa án học tập, chia sẻ kinh nghiệm.

- Thực hiện nghiêm túc việc công bố bản án, quyết định trên Cổng thông tin điện tử Tòa án nhân dân tối cao để nhân dân tham gia giám sát hoạt động xét xử của Tòa án.

2. Về nâng cao chất lượng của các bản án: Trong những năm gần đây, số lượng các bản án tuyên không rõ ràng, gây khó khăn cho công tác thi hành án dân sự đã giảm một cách rõ rệt. Tuy nhiên, tình trạng này cũng chưa được khắc phục một cách triệt để.

Để nâng cao chất lượng các bản án, khắc phục tình trạng án tuyên không rõ ràng gây khó khăn cho công tác thi hành án dân sự, các giải pháp cần tập trung thực hiện trong thời gian tới là:

- Thực hiện tốt 14 giải pháp nâng cao chất lượng công tác xét xử đã được Ban cán sự đảng, lãnh đạo Tòa án nhân dân tối cao đề ra, gồm: (1) Tăng cường công tác bảo đảm áp dụng thống nhất pháp luật; (2) Đổi mới tổ chức phiên tòa theo tinh thần cải cách tư pháp; (3) Nâng cao chất lượng bản án, quyết định của Tòa án; (4) Công khai bản án, quyết định của Tòa án trên Cổng thông tin điện tử Tòa án nhân dân; (5) Nâng cao hiệu quả công tác hòa giải trong giải quyết các vụ án dân sự; (6) Tổ chức các phiên tòa rút kinh nghiệm, trong đó giao chỉ tiêu tổ chức phiên tòa rút kinh nghiệm tới từng Thẩm phán; (7) Phối hợp chặt chẽ với các cơ quan tiến hành tố tụng và các cơ quan có liên quan trong quá trình giải quyết các loại vụ án; (8) Tăng cường công tác kiểm tra, giám đốc việc xét xử; (9) Nâng cao chất lượng đội ngũ Thẩm phán, Thẩm tra viên và Thư ký Tòa án; (10) Tăng cường trách nhiệm của người đứng đầu; (11) Đổi mới thủ tục hành chính tư pháp tại Tòa án; (12) Đảm bảo cơ sở vật chất, trang thiết bị phương tiện làm việc cho các Tòa án; (13) Tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin trong hoạt động của Tòa án; (14) Làm tốt công tác thi đua khen thưởng. Đây là những giải pháp căn cơ, định hình và tạo tiền đề quan trọng để tạo ra sự chuyển biến trong hoạt động của các Tòa án trong năm 2018 và các năm tiếp theo.

- Thực hiện nghiêm túc Chỉ thị số 05/2017/CT-CA ngày 16/10/2017 của Chánh án Tòa án nhân dân tối cao về việc giải quyết các bản án, quyết định tuyên không rõ, khó thi hành. Trước mắt cần tập trung rà soát, giải quyết dứt điểm các kiến nghị của cơ quan thi hành án chưa được giải quyết dứt điểm.

- Chỉ đạo các Tòa án chủ động phối hợp với Cơ quan thi hành án dân sự, Viện kiểm sát nhân dân xây dựng quy chế phối hợp trong rà soát, kiểm tra đối với các bản án chưa thi hành; xác định rõ trách nhiệm và giải pháp xử lý theo trách nhiệm của từng cơ quan.

- Tổ chức tập huấn nghiệp vụ, kỹ năng viết bản án cho các Thẩm phán, Thẩm tra viên và Thư ký Tòa án.

Chánh án Tòa án nhân dân tối cao xin chân thành cảm ơn sự quan tâm của Đại biểu đối với công tác của các Tòa án và mong muốn tiếp tục nhận được nhiều hơn nữa những ý kiến góp ý của Đại biểu, qua đó sẽ giúp cho các Tòa án đề ra những giải pháp để nâng cao hiệu quả hoạt động của mình.

Nơi nhận:

- Như trên;
- ✓ - Tổng Thư ký Quốc hội;
- Vụ phục vụ hoạt động giám sát;
- Lưu: VP.

CHÁNH ÁN

Nguyễn Hòa Bình